

De lette løsningsers tid er forbi

Bragt i Berlingske, 27. januar 2016

Af Ralf Hemmingsen, rektor og Ulf Hedetoft, dekan ved Det Humanistiske Fakultet

Efter regeringens finanslov har mange, ikke mindst i erhvervslivet, råbt vagt i gevær. Her i Berlingske lød meldingen i efteråret fra bl.a. Novo Nordisk og Lundbeck, at de er dybt afhængige af dygtige kandidater og offentlige forskningsmidler, hvis de skal blive i Danmark. Senest har Berlingske på lederplads sendt varsler ud om sproglig og kulturel tørke, hvis de små sprogfag forsvinder på universiteterne.

Lad os slå fast med det samme: Vi deler bekymringen og opfatter ethvert tabt fag som smerteligt for Danmark som en åben kulturnation. Men for Københavns Universitet (KU) er det ganske enkelt ikke muligt at spare 500 mio. kr. uden at det får konsekvenser for forskning og uddannelse – uanset at universitetet forsøger at lægge broderparten af besparelserne på administrationen. Universiteterne er (desværre) ikke velpolstrede. Rapporter fra McKinsey og Deloitte har for længst vist, at uddannelser på universiteterne er markant underfinansierede.

Faktum er derfor, at KU i årevis har gennemført hårde omprioriteringer fra forskning til uddannelser for at bevare uddannelseskvaliteten og holde hånden under små fagområder, men som kun få studerende reelt ønsker at læse. Logikken har været, at KU er en kulturbærende samfundsinstitution, og at der findes fag, vi ikke har »råd« til at spare på, hvis vi skal opretholde et rigt kultur- og erhvervsliv. KU har således for flere år siden selv prioriteret at etablere en særlig pulje til små fag oveni den statslige pulje og har lanceret en sprogsatsning, så flere studerende kan få sprogkompetencer ved siden af deres hovedfag.

Men uanset disse puljer og støtteordninger slår den seneste finanslov bunden ud af økonomien på de små fag. Koblet med dimensioneringen, og en pludselig fratagelse af en huslejebevilling til Humaniora på 70 mio. kr. om året, er det umuligt at fortsætte som om intet er hændt. Den interne »søstersolidaritet«, hvor de store fag dækker for de små, er heller ikke en reel redningsplanke. Således skal alle fag på Humaniora spare minimum ti procent og enkelte meget mere.

Ganske vist er KU ikke en erhvervsvirksomhed, hvor det kun er den guld bundlinje, der tæller, men som universitetsledelse har vi også en forpligtelse til

at sikre, at vi ikke smører uddannelses- og forskningsbevillingerne så tyndt ud, at kvaliteten falder over hele linjen. Det kræver mod til grundige analyser og svære valg – også selvom Berlingske åbenbart mener, at man allerede nu har overskuddet til at frede flere studier.

Modsat hvad Berlingskes lederskribent påstår, er besparelserne alt andet end nye. Det er en kendt sag, at sprogfagene har været i knibe i mange år på universiteterne i Danmark. CBS lukkede tolkeuddannelser i bl.a. fransk, spansk og tysk i 2008, og sidste år gik det ud over handelssproguddannelserne. Samme tendens ser vi desværre også på de andre universiteter: Sprogene har ondt i økonomien over hele linjen.

Foreløbig har KU »nulstillet« optaget på 13 uddannelser af hensyn til de forpligtelser, vi har over for kommende studerende, der skal vide, hvilke uddannelser de kan søge ind på. I løbet af foråret vil vi foretage analyser: Hvilke fag er strategisk uundværlige for Danmark, hvilke kan omlægges, og hvor kan vi samarbejde mere med andre med de økonomiske ressourcer, der nu engang er til rådighed? Som Berlingske ganske rigtigt skriver, findes tre af de 13 uddannelser også på Århus Universitet.

Men hånden på hjertet: Hvis f.eks. klassisk græsk er så vigtigt for dannelsen og er et grundfag for mange andre discipliner, kan man så virkelig nøjes med kun at have det ét sted i Danmark? Lukning af græsk i Lund for nogle år siden peger også på, at nedlæggelse ét sted ikke nødvendigvis øger søgningen få kilometer derfra. Desuden skal man se på hele fødekæden fra folkeskolen over gymnasiet til universitetet. Hvis f.eks. græsk og latin har trange kår i gymnasiet, er det kun logisk, at færre ønsker at studere disse fag på universitetet.

Udfordringen er desværre ganske kompliceret, og derfor er det glimrende, at uddannelsesministeren har genoplivet tanken om en national sprogstrategi. Grundlæggende er det en illusion at tro, at man kan fastholde kvalitet og udbud for færre penge.